

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2019 - 2020

Probă scrisă
Limba și literatura maghiară maternă

Test 18

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

Apám reggel félnyolckor indult el, harminc éven át, hivatalába, pontban egy órákor jött meg ebédre, háromkor megint elment és nyolcra vacsorázni hazatért. Bennünket hét órákor keltett, hideg vízben kellett fürdenünk, együtt reggeliztünk a nagy ebédlőasztalon, megnézte a tanrendet s hogy könyveink rendben vannak-e. Ebédnél kerültünk össze, meg kellett mondani, ki miből felelt az iskolában, hogy hol tartunk, és mire lesz szükség holnap. Egy hétre előre ki volt függesztve ebéd és vacsora étrendje s esti olvasmányaink listája; mindennap más nyelven gyakoroltuk a beszélgetést, volt német, francia és angol nap. Vacsora után ő maga olvasott fel eredetiben, a klasszikusokból, élénk taglejtésekkel erősen hangsúlyozva: közben fordítottunk és magyaráztuk a szöveget, a Roland-legendát, Wilhelm Meistert és A wakefieldi lelkeszt. Tornáztunk is, a Müller-szisztéma szerint. Így teltek tanuló-éveim, napról-napra, anyám halála óta, vagyis hatéves koromtól, a nyarat Szentendrén töltöttük. Apám csak vasárnap jött le vicinálison, sétáltunk a Dunaparton, tutajon keltünk át a szigetre, úszni és evezni, kirándultunk Izbégre, Leányfaluba, vagy a staravodai jeges forráshoz. Ha most hirtelen megkérdeznének, emlékszem-e valami határozott tárgyú beszélgetésre apámmal, ebből az időből, hamarjában nem tudnék mondani semmit.

Azazhog – egyetlenegy.

Tizennégyéves voltam. Valami délutáni óráról (hegedülecke lehetett) ballagtam hazafelé, a Kerepesi úton. És ekkor, váratlanul, találkoztam apámmal.

Életemben először.

Először történt, hogy véletlenül kerültünk össze, véletlen időben és határozatlan, idegen helyen, uccán, a járókelő, siető, rendetlenül egymásbakavarodó, egymást lökdöső, kikerülő sokadalomban, amelyet esetlegesség és véletlen hajt össze-vissza, közömbösen és idegenül.

Szembejött velem.

Én ismertem meg, ő talán észre se vett volna. Megálltunk, láthatóan nagyon csodálkozott. És mintha kissé zavarba is jött volna, gondolkodnia kellett, mit mondjon.

– Honnan jössz?

– Hegedűóráról. Felmegyek Károly bácsiékhoz.

– Úgy.

Tűnődött egy percre.

– Hát... hogy megy az iskola? – kérdezte.

Ez furcsán hatott, először vettem észre, hogy fölöslegesen, konvencionálisan beszél, hiszen jól ismerte előmenetelem.

– Köszönöm, – mondtam ostobán. És abban a percben az a kényelmetlen érzésem volt – ahogy jöttek-mentek az emberek körülöttünk – hogy apám alacsonyabb, mint amilyennek gondoltam. Egy percre álltunk még, apám hirtelen, furcsán, félszegen elmosolyodott.

– Megnőttél, – mondta, fejét csóválta és megveregette az arcom. – Jót tett a nyaralás. Na szervusz.

Három órával előbb látott az ebédnél.

(Karinthy Frigyes: *Apám*)

1. Mutasd be 4-5 mondatban a szöveg alapján, hogyan neveli az apa a fiait! 5 pont
2. Mikor és hol találkozik váratlanul a fiú az apjával? 4 pont
3. Miért volt emlékezetes a fiú számára az apjával való találkozása és beszélgetése? 6 pont
4. Állapítsd meg a következő szavak szófaját!
ebédre, háromkor, függesztve, úszni, megveregette 5 pont
5. Írj ki a szövegből egy mellérendelő, egy határozós és egy jelzős szószerkezetet! 6 pont
6. Bizonyítsd mondatalkotással, hogy a *hajt* szó többjelentésű! 4 pont
7. Írd meg a fiú 10–15 mondatos monológját a találkozás után! 15 pont

SUBIECTUL al II-lea

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre oldd meg a feladatokat!

A Föld napja története

Az első Föld napján, Denis Hayes amerikai egyetemista kezdeményezésére, 1970. április 22-én 20 millió amerikai emelte fel szavát a természetért. Ez a történelmi jelentőségű esemény az Egyesült Államokban – és az ország határain túl is – fontos változásokat hozott: az USA-ban szigorú törvények születtek a levegő és a vizek védelmére, új környezetvédő szervezetek alakultak, és több millió ember tért át ökológiailag érzékenyebb életvitelre.

Húsz évvel később Denis Hayes és barátai, az ökológiai válság jeleit – a bioszféra pusztulását, az ipari szennyezést, az őserdők irtását, a sivatagosodást, az üvegházhatást, az ózonlyukakat, a veszélyes hulladékokat, a túlnépesedést, a savas esőt, az óceánok szennyezettségét stb. – látva kezdeményezték, hogy – az 1990-es éveket a környezet évtizedének kinevezve – a közös felelősségre hívják fel a figyelmet.

Ennek érdekében Denis Hayes és barátai 1989-ben Kaliforniában létrehozták a Föld Napja Nemzetközi Hírközpontot, és havonta küldtek hírlevelet a világ minden országába, hogy a városi tömegfelvonulásoktól kezdve szabadegyetemi előadásokig, faültetéstől a hulladékok újrahasznosításának megszervezéséig, a nemzetközi hírközlési rendszerek bevonásától falusi majálisokig sokféle akcióval ünnepeljék április 22-én a Föld napját a világ minden országában, a környezetbarát, fenntartható társadalom közös vágyával. Több mint 140 ország 200 millió környezetért aggódó polgára, civil szervezetek válaszoltak felhívásukra, és városok, falvak, iskolák, környezetvédő szervezetek mind-mind saját programmal, a legkülönbözőbb módon tették emlékezetessé és világméretűvé ezt a napot.

A felhívásra Magyarországon környezetvédők 1990-ben megalapították a Föld Napja Alapítványt, és hírközpontot is létrehoztak az első magyar Föld napja eseményeinek koordinálására. Felhívásukra kis falvakban és nagyvárosokban egyaránt sokan jelentkeztek.

A Föld Napja Alapítvány a helyi kezdeményezéseket – külön hangsúlyozva az iskolák és természetesen a pedagógusok szerepét – környezeti könyvek kiadásával, vetélkedők összeállításával támogatja.

Ki mondta, hogy nem tudod megváltoztatni a világot? Így hangzik a Föld napja mozgalom egyik jelmondata. 1990 óta Magyarországon évről évre egyre többen érzik úgy, legalább megpróbálják – és legalább a Föld napján, április 22-én tesznek valamit ennek érdekében: fát ültetnek, rajzpályázatot hirdetnek, környezeti vetélkedőt, patak- és falutakarítást szerveznek, valamelyik zölkszervezethez csatlakoznak, vagy saját szervezetet alapítanak. És ez a Föld napja mozgalom legnagyobb sikere: hogy helyi igény szerint, helyi kezdeményezésre szerveződnek a Föld napi programok, és ma már nem csak a Föld napján.

(Részlet a Föld Napja Alapítvány cikkéből, <http://www.fna.hu/tortenetunk/afoldnapja>)

1. Mikor van a Föld napja? 4 pont
2. Mi NEM szerepelt az első Föld napi tüntetés hatásai között? 5 pont
 - a. Az USA-ban szigorú törvények születtek a levegő és a vizek védelmére.
 - b. Új környezetvédő szervezetek alakultak.
 - c. Több millió ember tért át ökológiailag érzékenyebb életvitelre.
 - d. Megszűnt a környezetszennyezés.
3. Mutasd be 2–3 mondatban Denis Hayes munkásságát! 6 pont
4. Sorold fel az ökológiai válság 5 jelét! 5 pont
5. Idén hányadik alkalommal ünnepelték a Föld napját Magyarországon? 5 pont
 - a. 20.
 - b. 30.
 - c. 31.
 - d. 50.
6. Foglald össze 2-3 mondatban, miről szól a szöveg! 5 pont
7. Melyek igazak és melyek hamisak a következő megállapítások közül? Jelöld őket!
 - a. 1970. április 22-én 20 millió amerikai tüntetett a természetért.
 - b. 2020-ban kezdődik a *környezet évtizede*.
 - c. A Föld Napja Nemzetközi Hírközpont első hívására 140 ország 20 millió polgára reagált.
 - d. A Föld Napja Alapítvány vetélkedők szervezésével és könyvkiadással is foglalkozik.
 - e. Ma már nem csak a Föld napján szerveződnek Föld napi programok. 5 pont
8. Mi a Föld napi rendezvények célja? 5 pont
9. Szerinted fontos-e megünnepelni a Föld napját? Fejtsd ki véleményedet 4–5 mondatban! 5 pont